

RAPORT 2015

dyżurnet pl

3	Słowniczek pojęć
6	Kim jesteśmy?
8	Jak działamy?
10	Najważniejsze dane z działalności Dyżurnet.pl
10	Statystyki zgłoszeń i interwencji w 2015 roku
15	CSAM - materiały prezentujące seksualne wykorzystanie małoletniego
20	Wybrane interwencje w 2015 roku – case studies
20	Działania wobec naruszeń w popularnym portalu społecznościowym
21	Działania wobec naruszeń w serwisie hostingowym
22	Działania wobec technik maskujących nielegalne treści
23	Interwencje wobec treści pornograficznych w domenie edu.pl
24	Nowe zjawiska i zagrożenia w 2015 roku
24	Sextortion – szantażowanie w internecie
25	Rozpowszechnianie zdjęć wykradzionych z profili rodziców
26	Wydarzenia, akcje edukacyjne i programy szkoleniowe w 2015 roku
27	Edukacja – wybrane wydarzenia
30	Współpraca z wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania
31	Współpraca międzynarodowa
32	Polecamy publikacje i materiały edukacyjne

RAPORT DYŻURNET.PL

dyżurnet pl

NASK

ul. Wąwózowa 18

02-796 Warszawa

e-mail: dyzurnet@dyzurnet.pl

Opracowanie i redakcja:

Zespół Dyżurnet.pl

Projekt graficzny i skład:

Duszek Studio

Wyłączną odpowiedzialność za treść publikacji ponosi jej autor. Unia Europejska nie odpowiada za ewentualne wykorzystanie informacji zawartych w takiej publikacji.

Hotline – punkt kontaktowy, przyjmujący zgłoszenia dotyczące potencjalnie nielegalnych treści w internecie (synonim - zespół reagujący)

CSAM (child sexual abuse materials) – materiały prezentujące seksualne wykorzystanie dziecka (praw. *treści pornograficzne z udziałem małoletniego*; pot. *pornografia dziecięca*)

INHOPE – Międzynarodowe Stowarzyszenie zrzeszające krajowe zespoły reagujące zajmujące się przeciwdziałaniem dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci

Zgłoszenie – powiadomienie dotyczące potencjalnie nielegalnych treści w internecie

Incydent – zgłoszenie poddane analizie oraz zaklasyfikowane przez ekspertów Dyżurnet.pl zgodnie z procedurą obsługi zgłoszeń

Szkodliwe treści – treści promujące niebezpieczne zachowania; treści nieodpowiednie dla dzieci

Nielegalne treści – treści zabronione przez prawo polskie

”

*Działamy na rzecz tworzenia
bezpiecznego internetu.*

”

*Reagujemy na nielegalne i szkodliwe
treści internetowe skierowane przeciwko
bezpieczeństwu dzieci i młodzieży.*

”

*Popularyzujemy bezpieczne
korzystanie z internetu.*

Szanowni Państwo,

Działający w NASK Dyżurnet.pl ma już 10 lat. To jedyny istniejący w naszym kraju Zespół przyjmujący zgłoszenia o niebezpiecznych treściach znajdujących się w sieci zagrażających najmłodszym użytkownikom Internetu. Zespół skupia się na materiałach określanych jako przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci CSAM (*child sexual abuse materials*). W ubiegłym roku Dyżurnet.pl przyjął aż 13 tysięcy zgłoszeń dotyczących niebezpiecznych treści. Z tej liczby 3 tysiące zostało zakwalifikowanych jako materiały CSAM. Przez 10 lat swojej działalności Dyżurnet.pl przyjął 58 tysięcy zgłoszeń internautów. Prawie 13 tysięcy zostało zakwalifikowanych jako materiały CSAM. W pierwszym roku działalności nasi specjaliści analizowali 40 zgłoszeń miesięcznie dziś już 1000.

Te liczby powinny skłaniać do refleksji. Z jednej strony rośnie bowiem świadomość zagrożeń, rozpoznawalność Zespołu i odpowiedzialność internautów, z drugiej zaś za każdym z takich zgłoszeń kryją się prawdziwe dramaty młodych ludzi, a często dzieci.

Działalność Zespołu to jednak nie tylko przyjmowanie zgłoszeń, ale i reagowanie tak by treści te zniknęły z sieci, a ich autorzy i dystrybutorzy nie czuli się bezkarni i anonimowi. W wyniku działań podjętych przez specjalistów Dyżurnet.pl prawie 70 procent nielegalnych materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie dzieci zniknęło z sieci w ciągu 3 dni od momentu podjęcia interwencji, a łącznie 80 procent z nich było niedostępnych w przeciągu tygodnia. Taka skuteczność działania Zespołu możliwa jest dzięki współpracy z Policją, administratorami, a także innymi zespołami reagującymi rozsianymi po całym świecie, zrzeszonymi w stowarzyszeniu INHOPE.

Analiza zgłoszeń pozwala także na poznawanie nowych, niebezpiecznych trendów i zjawisk pojawiających się w sieci. W raporcie można przeczytać zarówno sextortion, nowej formie internetowego szantażu, jak i maskowaniu nielegalnych treści. Wiedza o tych zjawiskach pozwala na szybsze i skuteczniejsze reagowanie.

Najlepszą metodą przeciwdziałania zagrożeniom pozostaje jednak edukacja. Właśnie dzięki bezpiecznemu korzystaniu z sieci, dzięki bezpiecznym zachowaniom w świecie realnym, można zmniejszyć krzywdę dzieci i ograniczyć skalę przestępstw. Dlatego też, obok podstawowej działalności, Zespół angażuje się i inicjuje akcje edukacyjne i szkoleniowe. O tej aktywności specjalistów z Dyżurnet.pl także możecie Państwo przeczytać w raporcie.

Zapraszam do lektury

Michał Chrzanowski
Dyrektor NASK

Działamy na rzecz tworzenia bezpiecznego internetu.

Dyżurnet.pl to zespół działający na rzecz tworzenia bezpiecznego internetu, funkcjonujący w Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej w ramach Akademii NASK. Jego podstawową działalnością jest reagowanie na zgłaszane przez użytkowników nielegalne i szkodliwe treści internetowe skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci i młodzieży.

Zespół działa od 2005 roku i w tym czasie przeanalizował niemal 60 tysięcy zgłoszeń przesłanych przez anonimowych użytkowników internetu, instytucje oraz inne zespoły reagujące. Każde zgłoszenie jest analizowane zgodnie z przyjętą procedurą, która zakłada analizę techniczną oraz podstawową interpretację prawną oraz podjęcie adekwatnych działań.

Dyżurnet.pl to jedyny działający w Polsce zespół przyjmujący informacje o publikowanych w internecie treściach zabronionych prawem; przede wszystkim przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci. Zespół podejmuje działania na rzecz usunięcia tych treści z sieci.

Podejmowane interwencje dotyczą zarówno serwisów znajdujących się w Polsce, jak i poza jej granicami.

Dyżurnet.pl odradza wyszukiwanie nielegalnych treści w internecie.

DYŻURNET.PL W POLSCE I NA ŚWIECIE

Zespół Dyżurnet.pl jest członkiem **stowarzyszenia INHOPE**, które zrzesza ponad 50 hotline-ów z różnych krajów. Stowarzyszenie zostało powołane, aby wzmocnić i usprawnić współpracę pomiędzy krajowymi punktami kontaktowymi działającymi przeciwko dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie dzieci; współpracuje między innymi z Interpolem oraz wiodącymi firmami branży internetowej. Współpraca w ramach stowarzyszenia zapewnia szybką i efektywną reakcję na treści przedstawiające seksualne wykorzystanie dzieci. Dzięki bliskiej współpracy z krajowymi organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości podejmowane są efektywne interwencje wobec nielegalnych treści.

Więcej informacji:
www.inhope.org

Zespół Dyżurnet.pl realizuje działania **Polskiego Centrum Programu Safer Internet (PCPSI)**, które tworzą NASK oraz Fundacja Dzieci Niczyje. Centrum prowadzi kompleksowy program Komisji Europejskiej na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie - *Safer Internet*, a obecnie *Connecting Europe Facility*. Działania PCPSI zmierzają do podniesienia poziomu świadomości najmłodszych użytkowników sieci, ich rodziców, nauczycieli, wychowawców, pracowników wymiaru sprawiedliwości dotyczącej zagrożeń internetowych wśród dzieci. Udzielana jest również pomoc telefoniczna (telefon zaufania 116 111, 800 100 100).

Inicjatywy PCPSI są wspierane przez **Komitet Konsultacyjny**, w skład którego wchodzi przedstawiciele ministerstw, instytucji rządowych, policji, środowiska akademickiego oraz przedstawiciele biznesu.

Więcej na stronie:
www.saferinternet.pl

Informacje o treściach potencjalnie nielegalnych można kierować do Zespołu poprzez:

Formularz znajdujący się na stronie www.dyzurnet.pl

Adres mailowy dyzurnet@dyzurnet.pl

Automatyczny rejestrator zgłoszeń – infolinii **0 801 615 005**

W zależności od tego, w jakim kraju jest zlokalizowany serwer z **treściami przedstawiającymi seksualne wykorzystanie osób małoletnich** stosowane są następujące procedury:

materiały znajdują się na serwerach zlokalizowanych w Polsce – informacja jest przekazywana do Komendy Głównej Policji

Policja

materiały znajdują się na serwerach poza Polską, w kraju, w którym działa zespół reagujący zrzeszony w Stowarzyszeniu INHOPE – informacja jest przekazywana do krajowego punktu kontaktowego

**krajowy
punkt kontaktowy**

materiały znajdują się na serwerach poza Polską i w krajach nieobjętych działaniami INHOPE – informacja jest przekazywana do Komendy Głównej Policji

Policja

Zgłoszenia dotyczące **treści rasistowskich** znajdujących się na polskich serwerach – informacja jest przekazywana do Komendy Głównej Policji

Policja

Zgłoszenia dotyczące **nielegalnych treści pornograficznych** – z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem – przekazywane są do Komendy Głównej Policji, jeżeli serwer znajduje się w Polsce lub do innego zespołu reagowania, jeśli jest to nielegalne w kraju, w którym znajduje się serwer.

Policja

lub

inny zespół reagowania

Zgłoszenia dotyczące **szkodliwych treści** znajdujących się na polskich serwerach przekazywane są administratorom lub innym instytucjom.

administratorzy

lub

inne instytucje

Dyżurnet.pl podejmuje przede wszystkim interwencje wobec **treści związanych z seksualnym wykorzystaniem dzieci**. Dotyczą one: dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystanie małoletnich, uwodzenia dziecka, promowania pedofilii, pedofilskich zachowań użytkowników.

Każde otrzymane zgłoszenie jest traktowane anonimowo – dane kontaktowe podane przez użytkownika służą udzielenia informacji o podjętych czynnościach i nie są konieczne do podjęcia interwencji.

Reagujemy na nielegalne i szkodliwe treści internetowe skierowane przeciwko bezpieczeństwu dzieci i młodzieży.

STATYSTYKI ZGŁOSZEŃ I INTERWENCJI W 2015 ROKU

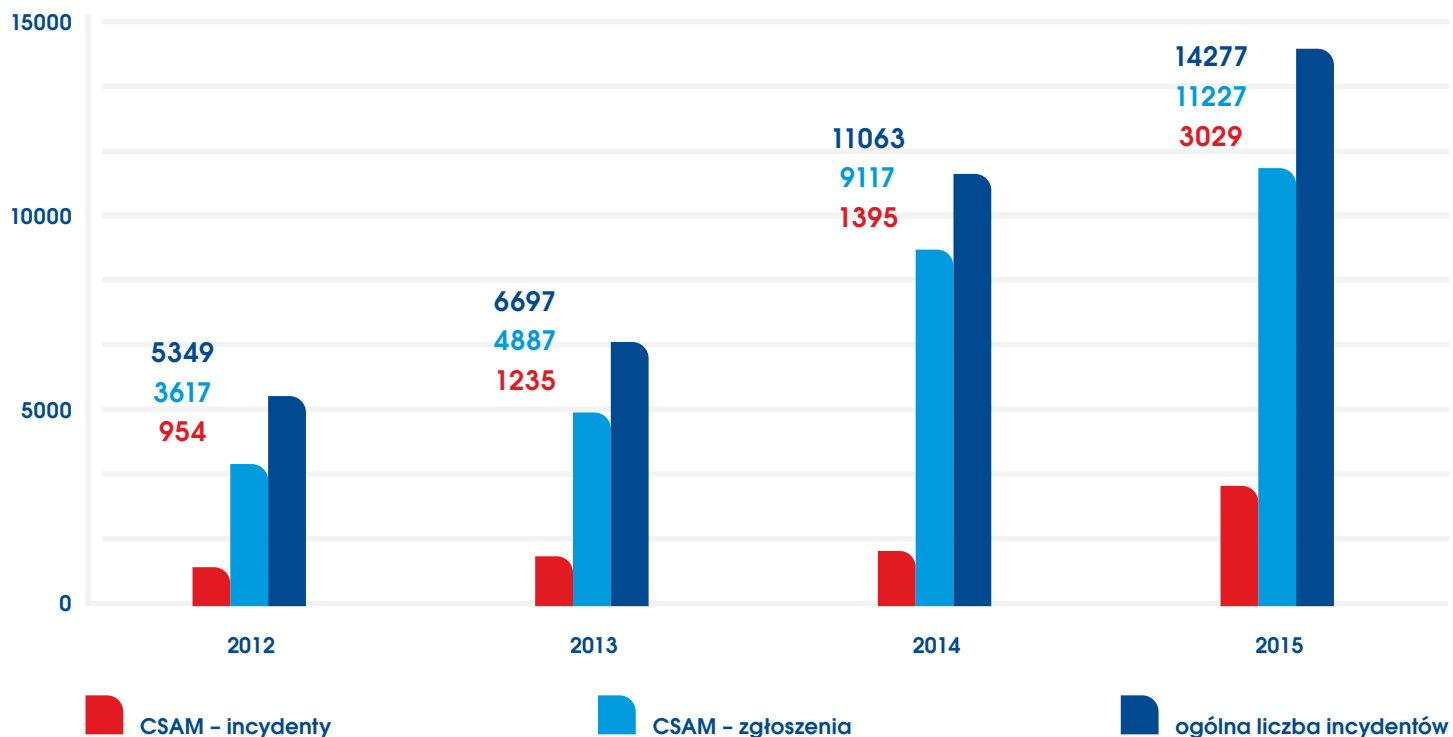
Ogółem w latach 2005-2015 zostało przeanalizowanych prawie 60 tysięcy incydentów (59 170) z czego 11 619 zostało zakwalifikowanych przez ekspertów Dyżurnet.pl jako CSAM.

CSAM (child sexual abuse materials) – materiały prezentujące seksualne wykorzystanie dziecka (praw. treści pornograficzne z udziałem małoletniego; pot. pornografia dziecięca)

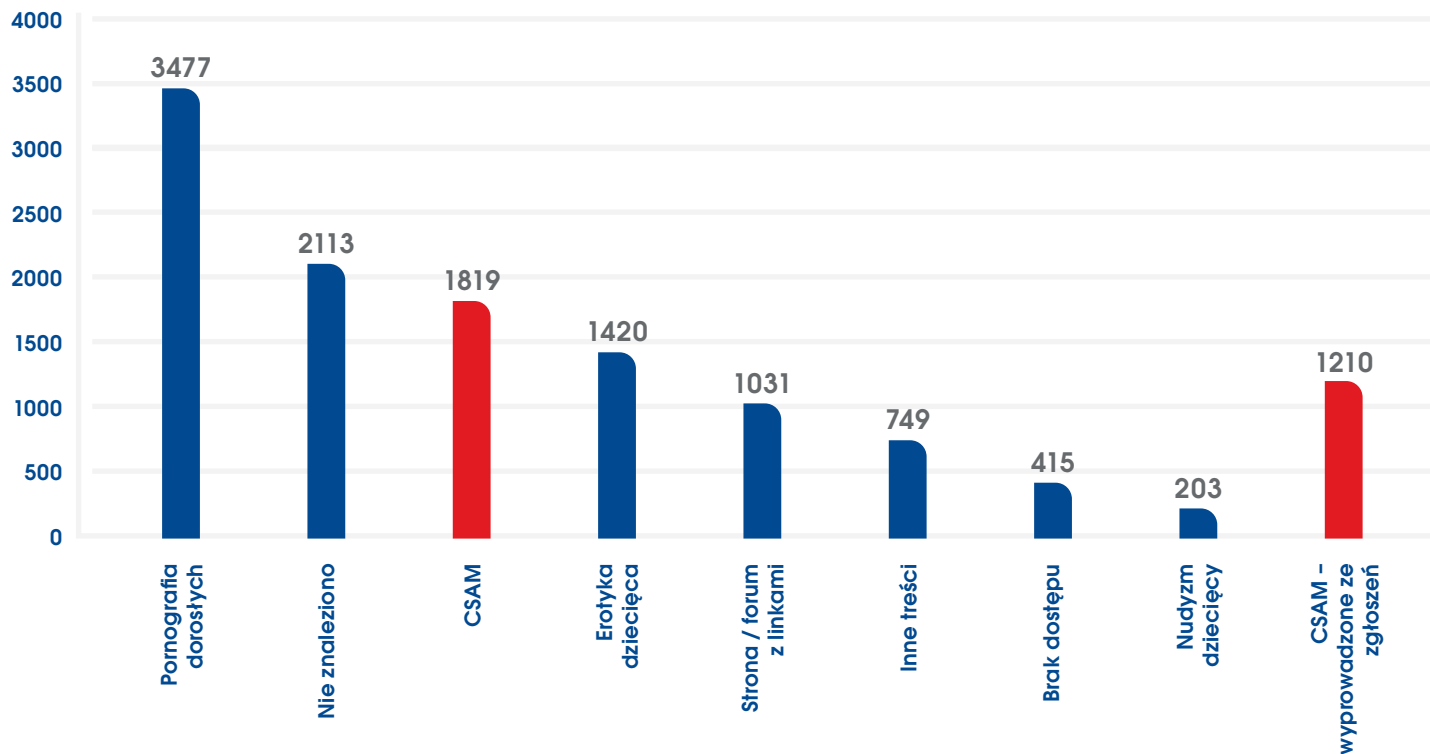
Najwięcej informacji otrzymanych przez Dyżurnet.pl dotyczyło materiałów zinterpretowanych przez użytkowników jako przedstawiające seksualne wykorzystywanie dziecka (z ang. CSAM – **Child Sexual Abuse Materials**). W roku 2015 stanowiły one 86 procent ogólnej liczby zgłoszeń. Pracownicy zespołu po otrzymaniu informacji weryfikowali czy dany materiał rzeczywiście może być interpretowany jako „treść pornograficzna z udziałem osoby małoletniej”, a następnie klasyfikowali zgłoszenie nadając mu status „incydentu”.

Rysunek I pokazuje liczbę zgłoszeń (informacji przesłanych przez użytkowników) i incydentów (uzasadnionych zgłoszeń przeanalizowanych i odpowiednio zaklasyfikowanych przez ekspertów Dyżurnet.pl) dotyczących CSAM na tle ogólnej liczby incydentów w latach 2012-2015.

W analizowanym okresie odnotowano systematyczny wzrost zarówno liczby zgłoszeń jak i incydentów. Największy wzrost ogólnej liczby incydentów zaobserwowano w roku 2014, kiedy to wyniósł aż 65 procent w stosunku do roku poprzedniego.

Rysunek I. Zgłoszenia i incydenty CSAM na tle ogólnej liczby zgłoszeń w latach 2012-2015.

Rysunek II. Klasyfikacja incydentów analizowanych na podstawie zgłoszeń przesłanych do Dyżurnet.pl dotyczących „materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dziecka” w roku 2015.

Rysunek II prezentuje klasyfikację incydentów opracowanych przez ekspertów zespołu na podstawie zgłoszeń, które zostały przesłane do Dyżurnet.pl i oznaczone przez zgłaszającego jako „materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dziec-

ka”. Jak wynika z wykresu przedstawionego na rysunku II, większość z nich dotyczy prezentowania treści, w których występują osoby ocenione jako pełnoletnie. Takim incydentom nadana została klasyfikacja „pornografia dorosłych”.

3029 incydentów zostało ocenionych jako treść pornograficzna z udziałem osoby małoletniej.

Niektóre z witryn publikujących CSAM są ze sobą powiązane – po wejściu na stronę automatycznie otwierają się kolejne z podobnymi treściami. Coraz powszechniejsze staje się też wykorzystywanie serwisów czatowych do dystrybucji linków prowadzących do CSAM. W takich sytuacjach eksperci Dyżurnet.pl również podejmują czynności, aby zidentyfikować, zaklasyfikować i zaraportować CSAM. Dlatego na wykresie uwzględniona jest także kategoria o nazwie „CSAM

– wyprowadzone ze zgłoszeń”. Takich przypadków w roku 2015 było 1210 co jest liczbą praktycznie 9-krotnie wyższą niż w poprzednim roku.

W 2113 przypadkach materiały zgłoszone przez użytkowników nie były już dostępne w momencie analizy. Dlatego nie zostały one ujęte w zestawieniu czasu dostępności stron z materiałami przedstawiającymi seksualne wykorzystywanie dzieci po ich zgłoszeniu do Dyżurnet.pl (Rysunek II).

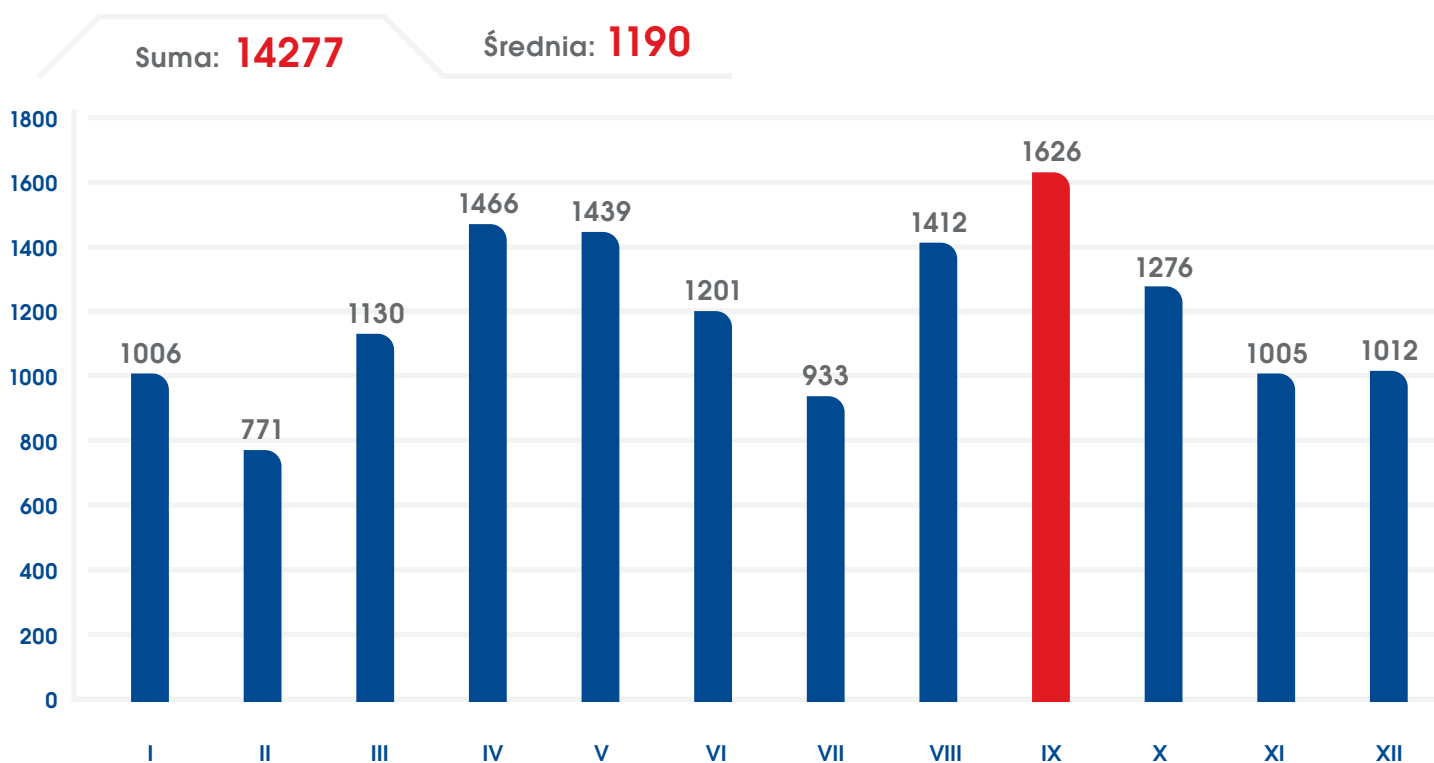
Duża część zgłoszeń odnosi się do stron lub forów dyskusyjnych, na których zostały zamieszczone wyłącznie linki z podejrzaną treścią. Serwisy te nie zawierają materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci i w większości krajów nie są traktowane jako nielegalne. Linki z tego typu stron prowadzą albo do innych witryn o podobnym charakterze (*link farm*), albo do plików umieszczonych na serwisach hostingowych.

W roku 2015 pracownicy zespołu przeanalizowali 14 277 incydentów, co stanowiło wzrost o 29 procent w stosunku do roku poprzedniego. Miesięczna liczba incydentów wyniosła średnio 1190, czyli o 268 więcej w porównaniu z rokiem 2014, kiedy to średnia wynosiła 922 incydentów miesięcznie.

99 procent zgłoszeń przesyłanych jest przez indywidualnych użytkowników internetu, którzy natrafili na – ich zdaniem – nielegalne treści.

O niebezpiecznych materiałach informują zespół także zagraniczne zespoły zrzeszone w INHOPE oraz takie instytucje, jak: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, CERT Polska czy też telefon zaufania dla dzieci i młodzieży 116 111 (dawniej Helpline.org.pl). Głównym sposobem zgłaszania informacji jest formularz na stro-

nie internetowej www.dyżurnet.pl – w ten sposób przekazane zostało 97 procent wszystkich zgłoszeń. Największa część z nich (86 procent zgłoszeń) dotyczyła materiałów związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci.

Rysunek III. Liczba incydentów w poszczególnych miesiącach 2015 roku.

CSAM

materiały prezentujące seksualne wykorzystanie małoletniego

W celu usprawnienia współpracy, krajowe zespoły hotline dążą do ujednoczenia terminologii służącej do opisu materiałów prezentujących osoby nieletnie w seksualnym kontekście. Natomiast regulacje prawne i nomenklatura w poszczególnych krajach mogą się w tym zakresie różnić. Z tego względu eksperci organizacji INHOPE, podczas wzajemnej komunikacji, jak i przy przedstawianiu charakterystyki zjawiska, stosują akronim CSAM (*Child Sexual Abuse Materials*), oznaczający materiały przedstawiające seksualne wykorzystanie dziecka. Sformułowanie „wykorzystanie dziecka” jednoznacznie wskazuje, że są to treści dokumentujące krzywdę, jaka miała miejsce w realnym świecie oraz w sposób bezdyskusyjny określa relację dorosły-dziecko w kontekście sprawca-ofiara.

Eksperti zwracają uwagę, że termin CSAM nie powinien być używany zamiennie z pojęciem „pornografia dziecięca”, które nie jest jednoznaczne i pozostawia szkodliwą swobodę interpretacji samego zjawiska¹. Wynika to z nieostrości definicji terminu „pornografia”, zawierającej – zależnie od intencji autora – elementy z dziedzin takich jak rozrywka, sztuka lub nauka. Z tego względu zwrot „pornografia dziecięca” również jest nieprecyzyjny i dopuszcza przekonanie, że opinia dotycząca materiałów prezentujących seksualne wykorzystanie dziecka, zależy od kontekstu lub podlega indywidualnej ocenie odbiorcy. Może to prowadzić do wniosku, iż treści przedstawiające seksualną przemoc, w określonych okolicznościach są prawnie dopuszczalne lub etycznie akceptowalne. Taki wniosek jest zaś **nieuprawniony**.

Zamieszczenie CSAM w internecie stanowi końcowy element procesu czerpiącego swoje źródło w fizycznej i psychicznej krzywdzie dziecka. Udokumentowanie momentu seksualnej przemocy, jak i późniejsze jej upublicznienie, pogłębia traumę ofiary. Wtórna wiktymizacja, będąca skutkiem dystrybucji CSAM, utrudnia dziecku uporanie się z negatywnymi konsekwencjami seksualnej przemocy oraz naraża je na dodatkowy, bardzo poważny stres. Z tego względu tak ważne jest przekazywanie informacji o obecności nielegalnych materiałów do Dyżurnet.pl, który, podobnie jak pozostałe zespoły hotline na świecie, podejmuje działania zmierzające do usunięcia wskazanego CSAM z internetu.

---

¹ “Crimes against Children - Appropriate terminology” (online), Interpol, opublikowany 20.11.2015 r. na stronie internetowej: <http://www.interpol.int/Crime-areas/Crimes-against-children/Appropriate-terminology>

W roku 2015 nastąpił zdecydowany wzrost liczby incydentów zakwalifikowanych przez ekspertów zespołu jako CSAM – ich liczba wzrosła aż o 117 procent w porównaniu do roku 2014. Jest to efektem zarówno zwiększonej liczby informacji od użytkowników, jak i skutecznego identyfikowania w sieci zamaskowanych treści CSAM przez ekspertów Dyżurnet.pl.

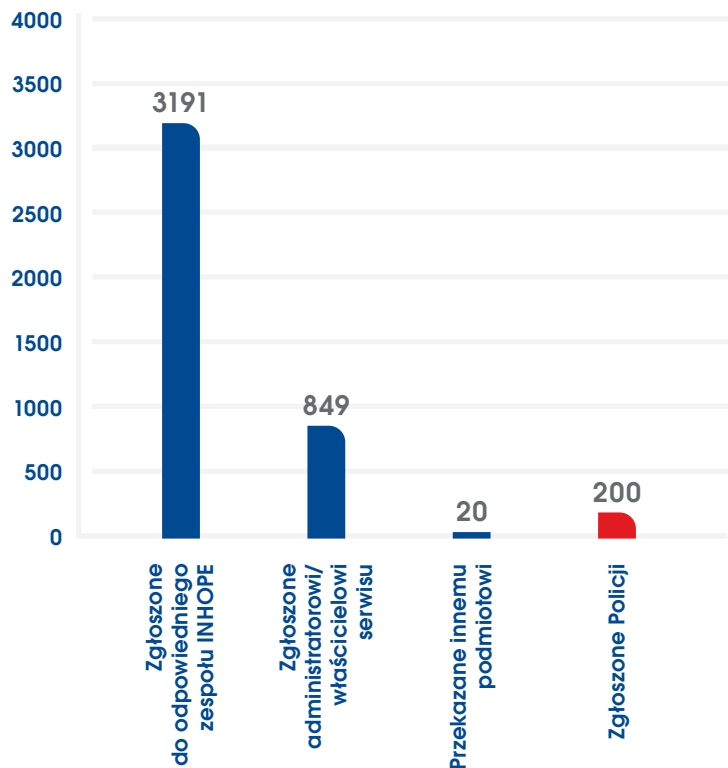
BAZA ICCAM

Od listopada 2015 roku zespoły reagujące zrzeszone w INHOPE korzystają z nowej, zintegrowanej bazy wymiany informacji dotyczących CSAM. Jej elementy były testowane przez zespół Dyżurnet.pl w pilotażowym projekcie BIK-NET (Better Internet for Kids Network) w roku 2014.

Nowa baza wprowadza innowacyjne rozwiązania związane z analizą i klasyfikacją plików foto i video. Materiały klasyfikowane są ze względu na cechy ofiary, takie jak płeć, etniczne pochodzenie oraz przybliżony wiek. Najistotniejsze jest rozpoznanie materiałów stanowiących treść nielegalną we wszystkich krajach zrzeszonych w INHOPE (tzw. *baseline*). Informacja o najbardziej drastycznych materiałach przekazywana jest bezpośrednio do międzynarodowych organów ścigania umożliwiając podjęcie działań w celu identyfikacji zarówno ofiar, jak i sprawcy.

Nowa baza wprowadza lepszy standard raportowania pracy analityków treści i podjętych interwencji. Przykładowo w okresie 1.11.2015-31.12.2015 zespół Dyżurnet.pl przekazał 469 zgłoszeń dotyczących adresów internetowych zawierających CSAM. Analizie poddanych zostało 13288 plików foto i wideo.

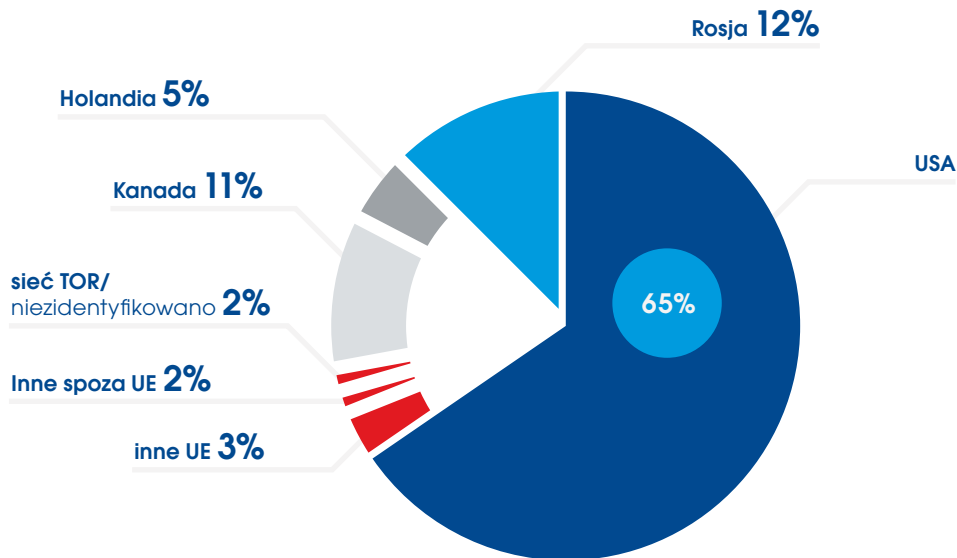
Rysunek IV. Działania zespołu Dyżurnet.pl podjęte wobec nielegalnych i szkodliwych treści w roku 2015.

W 2015 roku Dyżurnet.pl zrealizował następujące procedury:

- ➔ w niemal 3200 przypadkach przekazał zgłoszenie do innego zespołu reagujące w kraju lokalizacji serwera – co stanowi wzrost o 150 procent w stosunku do lat 2012-2014. Wtedy informacje do innych zespołów reagujących przekazywane były średnio 1282 razy rocznie;
- ➔ podjął 849 interwencji poprzez kontakt z działem bezpieczeństwa serwisu internetowego lub firmy hostingowej w sprawie usunięcia, przeniesienia lub odpowiedniego oznaczenia szkodliwej treści;
- ➔ poinformował Komendę Główną Policji o 200 incydentach. 74 procent z nich dotyczyło materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dziecka, z czego 35 procent znajdowało się w sieci TOR. 12 procent informacji dotyczyło pedofilskiej aktywności użytkowników internetu. Pozostałe 14 procent spraw to prezentacja treści pornograficznych bez ostrzeżenia, szerzenie nienawiści rasowej czy sprzedaż środków psychoaktywnych.

Efektywne zwalczanie nielegalnych treści wymaga precyzyjnego określenia kraju lokalizacji serwera, a następnie ustalenia, czy dany materiał jest nielegalny według lokalnego prawodawstwa. Lokalizację serwerów z treściami przedstawiającymi seksualne wykorzystanie dzieci zgłoszonymi do Dyżurnet.pl w roku 2015 prezentuje Rysunek V.

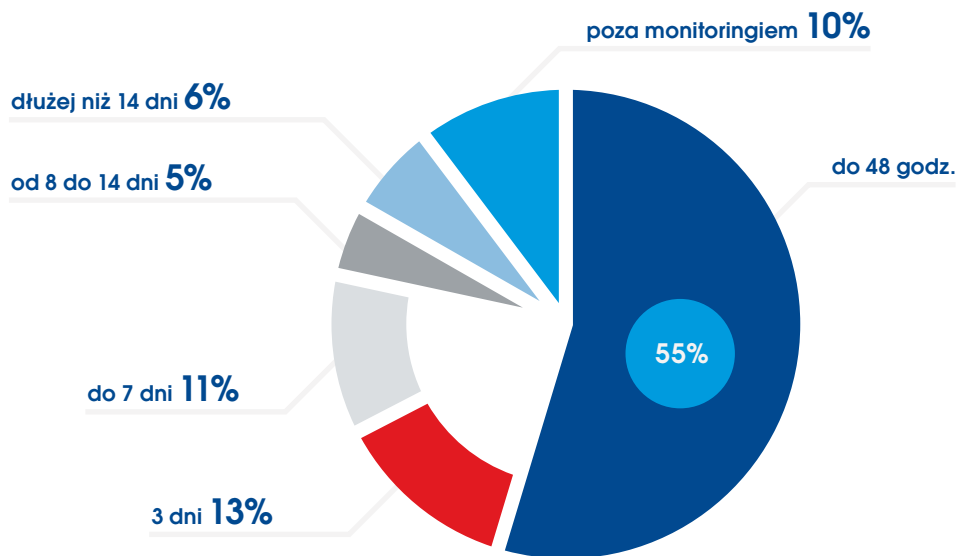
Tylko 3 procent incydentów związanych z treściami przedstawiającymi seksualne wykorzystanie dzieci dotyczyło krajów, gdzie nie funkcjonuje zespół zrzeszony w INHOPE. W takiej sytuacji interwencja podejmowana była na poziomie międzynarodowej współpracy organów ścigania. Niezmiennym wyzwaniem pozostają nielegalne treści umieszczone w sieci TOR, gdzie trudno ustalić ich lokalizację, a tym samym spowodować ich usunięcie.

Rysunek V. Lokalizacja serwerów z CSAM zgłoszonych do Dyżurnet.pl w roku 2015.

Skuteczna interwencja wobec materiałów przedstawiających wykorzystywanie dziecka obejmuje z jednej strony analizę i odpowiednią klasyfikację treści mogącą pomóc organom ścigania w identyfikacji ofiar i sprawcy, z drugiej strony monitoring czasu publicznej dostępności treści po zgłoszeniu. **W roku 2015 prawie 70 procent tego typu treści było niedostępnych w internecie w ciągu 3 dni od momentu podjęcia interwencji przez**

Dyżurnet.pl, a łącznie prawie 80 procent zniknęło z sieci w przeciągu tygodnia. W roku 2015 wprowadzona została dodatkowa kategoria „poza monitoringiem”. Kategoria uwzględnia strony znajdujące się w sieci TOR lub też stosuje się do materiałów zinterpretowanych jako legalne przez hotline właściwy dla kraju lokalizacji serwera.

Rysunek VI. Czas dostępności CSAM po zgłoszeniu do Dyżurnet.pl w roku 2015.

WYBRANE INTERWENCJE W 2015 ROKU – CASE STUDIES

DZIAŁANIA WOBEC NARUSZEŃ W POPULARNYM PORTALU SPOŁECZNOŚCIOWYM

W 2015 roku Dyżurnet.pl otrzymał zgłoszenie dotyczące niepokojącej korespondencji odbywającej się w popularnym serwisie społecznościowym. Rozmowa toczyła się między osobą poniżej piętnastego roku życia oraz nieznanym jej użytkownikiem, który rozpoczął znajomość pod pretekstem wspólnego uczestnictwa w jednej z gier internetowych. Choć nieznamy był świadomy, że współrozmówcą jest osoba małoletnia, dopytywał ją o upodobania i doświadczenia seksualne. Mimo że rozmowa nie pozwalała na jednoznaczne określenie intencji sprawcy, to zawierała sformułowania i odniesienia sugerujące, że jej celem było uwiedzenie małoletniego.

W celu weryfikacji podejrzenia o nielegalnej aktywności, eksperci Dyżurnet.pl podjęli dalszą analizę publicznie dostępnej zawartości profilu społecznościowego użytkownika. Zdecydowaną większość znajomych

zaproszonych w ramach badanego serwisu społecznościowego stanowiły osoby małoletnie, głównie dziewczynki. Było to tym bardziej zastanawiające, że zgłoszony użytkownik podawał się za osobę dorosłą. Również zdjęcia, udostępnione do publicznego podglądu w ramach galerii użytkownika, przedstawiały między innymi dzieci w strojach kąpielowych.

Ze względu na silne przesłanki, wskazujące na niepokojące i potencjalnie niebezpieczne zainteresowania użytkownika, informacje o sprawie (przy zachowaniu anonimowości zgłaszającego) zostały przekazane administratorowi serwisu. Późniejsze działania przeprowadzone przez moderatora portalu pozwoliły na zebranie informacji jednoznacznie wskazujących, iż podejrzany użytkownik składał propozycje seksualne osobie poniżej piętnastego roku życia za pośrednictwem serwisu.

Materiał zgromadzony przez administratora serwisu został niezwłocznie przekazany policji. Dalsze postępowanie prowadzone

przez organy ścigania wykazało, iż podejrzany posiadał oraz rozpowszechniał treści pornograficzne z wizerunkiem małoletniego poniżej 15 roku życia. Część z zabezpieczonych przez policję fotografii z udziałem małoletniego podczas innej czynności seksualnej, została wykonana przez sprawcę. Pośród pozostałych materiałów znajdowały się również takie, które prezentowały inne nielegalne treści.

Zebrany materiał dowodowy był podstawą tymczasowego aresztowania sprawcy, a w przedmiotowej sprawie zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze.

Takie zakończenie sprawy było możliwe między innymi dzięki czujności internauty, kierującego zgłoszenie o podejrzanej aktywności do Dyżurnet.pl. Pozwoliło to na przeprowadzenie przez ekspertów zespołu analizy wskazanych treści oraz zaklasyfikowanie ich jako potencjalnie nielegalnych. Natomiast dalsze działania po stronie administratora serwisu oraz funkcjonariuszy policji, doprowadziły do zidenty-

fikowania oraz ujęcia sprawcy. Powyższa sprawa obrazuje, jak istotna przy reakcji na nielegalne treści w internecie jest bliska współpraca między poszczególnymi organizacjami. Dowodzi również, że zgłoszenia o materiałach niezgodnych z prawem przekazane do zespołu Dyżurnet.pl, są obiektem dalszego postępowania, które może w efekcie skutkować pociągnięciem sprawców do odpowiedzialności.

DZIAŁANIA WOBEC NARUSZEŃ W SERWISIE HOSTINGOWYM

Analiza części zgłoszeń odnoszących się do jednego z bardzo popularnych serwisów hostingowych, potwierdziła zamieszczanie i udostępnianie przez użytkowników materiałów prezentujących seksualne wykorzystanie osób małoletnich. Informacja o każdym takim przypadku została skierowana do policji.

W 2015 r. funkcjonariusze policji, w oparciu o zawiadomienia sporządzone i przekazane przez Dyżurnet.pl, wszczęli wobec ośmiu osób postępowanie o czyn z art. 202 kk (posiadanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego). Wobec siedmiu z nich zastosowano środek zapobiegawczy w postaci aresztu tymczasowego lub dozoru policyjnego. Równocześnie prowadzone są równoległe działania, skierowane wobec kolejnych użytkowników serwisu hostingowego, którzy w opinii Dyżurnet.pl udostępniali materiały prezentujące seksualne wykorzystanie osób małoletnich.

DZIAŁANIA WOBEC TECHNIK MASKUJĄCYCH NIELEGALNE TREŚCI

W 2015 roku eksperci Dyżurnet.pl odnotowali wyraźny wzrost liczby zgłoszeń dotyczących stron internetowych, które korzystają z technik maskujących w celu ukrycia nielegalnych treści. Zespół podjął szereg działań i interwencji wobec materiałów w serwisach wykorzystujących tego typu techniki.

Personalizacja stron internetowych dostosowująca zawartość strony do odwiedzających użytkowników jest powszechnie stosowana w celu podniesienia komfortu internautów oraz w e-marketingu, gdzie jest wykorzystywana do zwiększenia efektywności wyświetlanych reklam lub zindywidualizowania oferty sklepów internetowych. W takim wypadku prezentowane treści są dobierane pod kątem konkretnego użytkownika, w oparciu o jego dotychczasowe zachowania w sieci. Te same mechanizmy są stosowane przez administratorów stron z nielegalnymi treściami.

Część zgłoszonych stron internetowych prezentujących materiały przedstawiające seksualne wykorzystanie dziecka stosuje techniki personalizujące w celu „ukrycia” nielegalnej zawartości. W przypadku, gdy „zamaskowana” strona zostanie uruchomiana poprzez wpisanie jej adresu URL w panelu przeglądarki, wyświetlone zostaną legalne treści, zazwyczaj prezentujące pornografię dorosłych lub imitację popularnych serwisów rozrywkowych. Do ujawnienia na stronie CSAM (*child sexual abuse materials*) konieczne jest spełnienie określonych i indywidualnych dla każdego przypadku warunków, np. konkretnych ustawień przeglądarki internetowej, lokalizacji numeru IP, historii odwiedzin itp. Większość z „zamaskowanych stron” wymaga urucho-

mienia za pośrednictwem odnośnika znajdującego się na innej, zwykle legalnej stronie w oparciu o przesyłany nagłówek HTML (z ang. *referrer based websites*).

Mimo że ryzyko przypadkowej ekspozycji na CSAM w kontakcie z tego rodzaju stronami jest dla internauty stosunkowo niewielkie, to niebezpieczeństwo, jakie niosą za sobą „zamaskowane strony” jest ogromne z innych względów. Ich główną funkcją jest wymiana nielegalnych materiałów w zamkniętych grupach, tak więc służą jako platforma komunikacji dla ludzi o skłonnościach pedofilskich. Równocześnie materiały prezentujące seksualne wykorzystanie dziecka mogą w łatwy sposób zostać upowszech-

nione na serwisach publicznych, co czyni ze stron korzystających z technik maskujących trudne do zlokalizowania źródło nielegalnych treści dostępnych w całej sieci.

Analiza zgłoszeń dotyczących stron tego typu stanowi wyzwanie dla zespołów przeciwdziałających dystrybucji nielegalnych treści. Różnorodność technik używanych w celu „ukrycia” znajdujących się na stronie materiałów, prezentujących seksualne wykorzystanie dziecka, rodzi uzasadnione obawy co do błędnej

klasyfikacji zgłoszenia, jako odnoszącego się do legalnych treści. Z tego względu eksperci Dyżurnet.pl zwracają uwagę na charakterystyczne dla „zamaskowanych stron” elementy w wyglądzie, adresie URL, czy niepokojące zachowania serwisu i podejmują dodatkowe działania w przypadku podejrzenia obecności ukrytych treści prezentujących CSAM. Dyżurnet.pl ściśle współpracuje w zakresie przeciwdziałania wykorzystywaniu „zamaskowanych stron” z innymi zespołami reagującymi zrzeszonymi w organizacji INHOPE, jak również z ekspertami z dziedziny informatyki.

INTERWENCJE WOBEC TREŚCI PORNOGRAFICZNYCH W DOMENIE EDU.PL

Zgłoszenia, które otrzymał Dyżurnet.pl dotyczyły również adresów stron internetowych znajdujących się w domenie edu.pl, które zawierały treści pornograficzne. Adresy te wcześniej należały do szkół, które w wyniku trudności technicznych zrezygnowały z prowadzenia strony i nie przedłużyły abonamentu za dome-

nę, decydując się jednocześnie na założenie nowej witryny. Zgłoszone adresy internetowe składały się ze skrótu nazwy szkoły oraz nazwy miejscowości. Adresy internetowe, które zawierają nazwy geograficzne są często wyszukiwane przez użytkowników internetu, generują dużą liczbę odsłon, przez co są atrakcyjne dla firm lub osób wykupujących domeny. Tego rodzaju adresy mogą być wykorzystywane do zamieszczania szkodliwych treści. Uczniowie i rodzice odwiedzający

poprzedni adres strony byli przenoszani na strony pornograficzne. Wyniki w wyszukiwarkach również odnosiły użytkowników do poprzedniego adresu, ze względu na jego charakterystyczną budowę.

Brakuje ustawowych rozwiązań, które chroniłyby domeny edu.pl przed treściami, które są przeznaczone dla osób dorosłych. Przypadki te pokazują, że placówki edukacyjne nie zawsze radzą sobie z administracją własnych witryn internetowych.

NOWE ZJAWISKA I ZAGROŻENIA W 2015 ROKU

SEXTORTION – SZANTAŻOWANIE W INTERNECIE

W ubiegłych latach eksperci Dyżurnet.pl zwracali uwagę na zjawisko prezentowania zachowań seksualnych przez osoby małoletnie na wideoczatach. Obecnie pojawiło się nowe zagrożenie mogące być skutkiem tego typu zachowań. Sextortion jest formą szantażu opierającego się na groźbie ujawnienia materiałów prezentujących ofiarę nago lub podczas seksualnej aktywności.

Zgodnie z informacjami zebranymi przez Interpol za przestępstwami sextortion stoją zazwyczaj dobrze zorganizowane grupy przestępcze, których działania mają biznesowy charakter, ukierunkowany na bezpośredni i długotrwały zysk². Z tego względu mechanizm rozpoznania i wykorzystania ofiary jest dobrze przemyślany i stosowany na szeroką skalę. Tym samym niebezpieczeństwo wynikające z sextortion może być ogromne i wiązać

się z materialnymi oraz przede wszystkim emocjonalnymi szkodami dla małoletniego. W pierwszej fazie procederu przestępcy, za pomocą kradzieży lub w wyniku procesu uwodzenia, wchodzi w posiadanie materiałów prezentujących ofiarę w seksualnym kontekście. Pod groźbą ujawnienia i rozpowszechnienia kompromitujących treści, sprawcy szantażują poszkodowanego żądając produkcji kolejnych materiałów pornograficznych z jego udziałem. Rzadziej przestępcy domagają się płatności, zwykle niewielkiej sumy pieniędzy, tak by nie wzbudzić podejrzeń u opiekunów ofiary. Odnotowano również przypadki, gdy sprawcy zmuszali ofiary do odbycia stosunku seksualnego w realnym świecie.

Zagrożenie płynące z sextortion jest tym większe, że w poczuciu wstydu ofiary rzadko zwracają się o pomoc do osób dorosłych i niechętnie ujawniają całe zdarzenie, w efekcie pozostając w pozycji zależnej od sprawcy przez długi czas.

---

² „Sextortion – Questions and Answers” (online), Interpol, opublikowany 16.09.2015 na: <http://www.interpol.int/>

ROZPOWSZECHNIANIE ZDJĘĆ WYKRADZIONYCH Z PROFILI RODZICÓW

Pomimo różnych akcji uświadamiających (patrz Raport z działalności Dyżurnet.pl za rok 2014³) rodzice często zamieszczają w sieci zdjęcia swoich dzieci w niekompletnym stroju lub uchwycone w intymnych sytuacjach. Tego rodzaju materiały, chociaż legalne i wykonane z pozytywną intencją, mogą spotkać się z zainteresowaniem osób o skłonnościach pedofilskich. Zjawisko to zostało również zauważone w środowisku internautów i jest przez nich jednoznacznie krytykowane. W ostatnich latach można zauważyć wzrost liczby zgłoszeń o profilach założonych w serwisach społecznościowych, na których użytkownicy piętnują lekkomyślne publikowanie przez opiekunów intymnych zdjęć dzieci. Aby jeszcze bardziej wzmocnić przekaz, profile

lub komentarze są stylizowane na komentarze osób o pedofilskich skłonnościach i dodawane przez użytkowników podających się za znanych przestępców seksualnych. Gromadzone fotografie dzieci zostały pobrane z miejsc ogólnodostępnych, w których rodzice lub opiekunowie sami je umieścili. Zarówno profile jak i komentarze odnoszące się do seksualności dziecka mają, zdaniem twórców, zniechęcić rodziców do publikacji tego rodzaju materiałów oraz zadbanie o prywatność najmłodszych. Zwyktemu użytkownikowi może wydawać się, że są to profile pedofilów i w związku z tym są często zgłaszane do Dyżurnet.pl. Eksperci analizują zgłoszone konta i w zależności od wyświetlanych tam treści odpowiednio reagują. W niektórych przypadkach przekazują sprawy do rozpatrzenia organom ścigania, a najczęściej zgłaszają je do administratora serwisu wskazując konieczność moderacji.

Eksperci Dyżurnet.pl przestrzegają przed lekkomyślną publikacją zdjęć dzieci w internecie. Każde zdjęcie może zostać pobrane i udostępnione w innym kontekście. Najczęściej mamy do czynienia z nieostrożnym podejściem do ochrony prywatności – np. zamieszczanie materiałów w galerii dostępnej dla wszystkich użytkowników serwisu lub szerokiej grupy „znajomi znajomych”. Publikując jakiegokolwiek zdjęcie w sieci, w szczególności prezentujące dzieci, należy mieć na uwadze możliwość łatwego skopiowania go przez obcą osobę i rozpowszechnienia w sposób całkowicie niezgodny z pierwotnymi intencjami autora. Zdjęcie takie może być potem przez lata dostępne w internecie.

3 http://dyzurnet.pl/images/stories/PDF/raporty/Raport_Dyzurnet_2014.pdf

Popularyzujemy bezpieczne korzystanie z internetu.

Działalność edukacyjna i popularyzatorska jest ważnym obszarem aktywności Dyżurnet.pl. Inicjatywy realizowane są w ramach projektów prowadzonych przez Akademię NASK. Eksperti Dyżurnet.pl organizują

wydarzenia oraz uczestniczą w wielu przedsięwzięciach mających na celu zwiększenie poziomu społecznej świadomości na temat zagrożeń w sieci oraz bezpieczeństwa w internecie. Działania te są skierowane do

wielu grup odbiorców, zarówno członków społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli i rodziców, jak i przedstawicieli grup zawodowych, które mogą mieć do czynienia z bezpieczeństwem w sieci (np. policja).

W 2015 r. podczas różnych inicjatyw, eksperci Dyżurnet.pl przeszkolili ponad 750 osób pracujących z dziećmi i na rzecz dzieci. Natomiast w dedykowanych szkoleniach uczestniczyło 500 policjantów oraz 200 uczniów.

EDUKACJA – WYBRANE DZIAŁANIA

DZIEŃ BEZPIECZNEGO INTERNETU

Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI) obchodzony jest z inicjatywy Komisji Europejskiej od 2004 roku i ma na celu propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych. Hasło DBI 2015 „Razem tworzymy lepszy internet” zwracało uwagę na rolę każdego użytkownika sieci w budowaniu bezpiecznego oraz przyjaznego internetu. W Polsce organizatorem DBI jest Polskie Centrum Programu Safer Internet (NASK i Fundacja Dzieci Niczyje).

W ramach obchodów DBI przedstawiciele Dyżurnet.pl prezentują trendy i zjawiska dotyczące zagrożeń online zaobserwowane przez Zespół oraz własną działalność edukacyjno-popularyzatorską.

FESTIWAL NAUKI

NASK corocznie angażuje się w Festiwal Nauki. W 2015 roku eksperci Dyżurnet.pl poprowadzili dwie lekcje festiwalowe – „Rufus w opałach” z wykorzystaniem gry edukacyjnej przeznaczonej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz „Dbaj o siebie – prywatność w internecie” poświęconą ochronie prywatności oraz budowaniu wizerunku w sieci przez gimnazjalistów.

IX MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA „BEZPIECZEŃSTWO DZIECI I MŁODZIEŻY W INTERECIE”

Cykliczna międzynarodowa konferencja poświęcona bezpieczeństwu dzieci i młodzieży w internecie organizowana jest od 2007 roku przez Polskie Centrum Programu Safer Internet. Wydarzenie to adresowane jest do przedstawicieli sektora edukacyjnego, organizacji pozarządowych, wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania oraz dostawców usług i treści internetowych.

Podczas dziewiątej edycji konferencji przedstawiciele Dyżurnet.pl byli gospodarzami zamkniętej sesji przeznaczonej dla przedstawicieli organów ścigania, zespołów reagujących oraz dostawców usług internetowych. Uczestnicy sesji wymienili się wiedzą i doświadczeniami z zakresu zwalczania dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci.

SEMINARIA EKSPERCKIE

Organizowane przez Polskie Centrum Programu Safer Internet seminaria eksperckie poświęcone są szerokiemu spektrum zagadnień dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online. Przeznaczone są one przede wszystkim dla nauczycieli, pedagogów i kadry zarządzającej oświatą. W 2015 roku odbyły się dwa seminaria z udziałem ekspertów Dyżurnet.pl. Spotkania dotyczyły zagrożeń związanych z publikowaniem przez rodziców treści dotyczących ich dzieci w internecie oraz mowy nienawiści w sieci.

SZKOLENIE: „BEZPIECZNI W SZKOLE, BEZPIECZNI W ŻYCIU – JAK ZADBAĆ O BEZPIECZEŃSTWO MŁODYCH UŻYTKOWNIKÓW SIECI” PROGRAM LIDERSKI

Szkolenie organizowane było we współpracy Akademii NASK oraz Ośrodka Rozwoju Edukacji. Miało na celu przygotowanie sieci liderów do prowadzenia szkoleń dla społeczności szkolnej z zakresu zagrożeń związanych z internetem i nowymi technologiami komunikacyjnymi. Uczestnicy poznali zagadnienia związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w sieci, jak również mieli możliwość przygotowania własnych materiałów związanych z tematyką. Program był skierowany do nauczycieli-konsultantów (ODN), pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych, szkolnych specjalistów oraz kadry pedagogicznej MOW i MOS. Przedstawiciele Dyżurnet.pl byli prelegentami szkolenia.

KONFERENCJA „UCZEŃ BEZPIECZNY W SIECI”

Listopad
24

Celem konferencji była popularyzacja idei bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie oraz upowszechnianie i promocja nowoczesnych projektów edukacyjnych. Jej organizatorami była Szkoła Podstawowa nr 12 i Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego w Grudziądzu oraz NASK. Podczas konferencji przedstawiono szeroki zbiór multimediiów, jak również propozycje działań edukacyjnych, w tym realizowany przez NASK projekt KURSOR – program wsparcia środowiska edukacyjnego (uczniowie, rodzice, pedagodzy, placówki szkolne) w procesie wykorzystywania nowych technologii w dydaktyce. Uczestnicy szkolenia zapoznali się także z działaniami podejmowanymi przez zespół Dyżurnet.pl

Od 2012 roku NASK oraz Fundacja Nauka i Wiedza prowadzą projekt edukacyjny **KURSOR 2.0**, skierowany do całej społeczności szkolnej. Członkostwo w Ogólnopolskiej Inicjatywie Edukacyjnej KURSOR (OIE KURSOR) umożliwia korzystanie z dostępnych narzędzi, materiałów dydaktycznych i multimediiów przeznaczonych przede wszystkim dla nauczycieli, uczniów i rodziców, a także otrzymanie certyfikat za udział w projekcie.

Więcej:

www.dyzurnet.pl oraz www.kursor.edukator.pl

WSPÓŁPRACA Z WYMIAREM SPRAWIEDLIWOŚCI I ORGANAMI ŚCIGANIA

Tematyka szkoleń i prelekcji zrealizowanych w 2015 roku przez ekspertów Zespołu poświęcona była zagadnieniom cyberprzestęp-

czości, a w szczególności dotyczyła zwalczania zjawiska seksualnego wykorzystywania dzieci oraz produkcji nielegalnych materiałów.

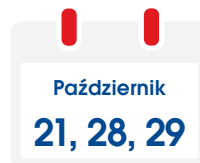
Konferencja **Partnerstwo publiczno-prywatne w zwalczaniu nielegalnej treści i wykorzystania dzieci w Internecie** zorganizowana przez Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Konferencja **Techniczne Aspekty Przestępczości Komputerowej** zorganizowana przez Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie oraz Grupę Allegro

Szkolenia w ramach **CyberPol** – projektu przygotowanego przez NASK we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych oraz Komendą Główną Policji

Szkolenie w ramach programu „**Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie**” organizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego we współpracy z Wojewódzką Komendą Policji w Krakowie oraz NASK

Rozpoczęty w 2015 roku projekt **CyberPol** to specjalistyczny program szkoleniowy dla policjantów poświęcony tematyce szeroko rozumianego cyberbezpieczeństwa. Projekt został przygotowany przez NASK we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych (obecnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) oraz Komendą Główną Policji. Szkolenia były prowadzone przez Specjalistów NASK – w tym przedstawicieli Akademii NASK – Dyżurnet.pl oraz CERT Polska.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Działania podejmowane na rzecz walki z produkcją nielegalnych materiałów w internecie wykraczają poza granice jedne-

go państwa. Dlatego też Dyżurnet.pl uczestniczy w specjalistycznych szkoleniach organizowanych przez INHOPE oraz Interpol.

Zgromadzenie generalne **INHOPE**, w którym uczestniczyli również przedstawiciele Euro-polu oraz krajowych organów ścigania; Haga

Regionalna Konferencja poświęcona przeciwdziałaniu seksualnego wykorzystywania dzieci oraz produkcji CSAM z udziałem przedstawicieli organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości z wschodniej i środkowej części Europy organizowane przez **CEOP**; Bukareszt

Europejski Miesiąc Cyberbezpieczeństwa – **inicjatywa Komisji Europejskiej oraz ENISA** mająca na celu wzrost poziomu świadomości użytkowników o zagrożeniach oraz promowanie modelu świadomego i odpowiedzialnego korzystania z sieci.

Więcej: www.bezpiecznymiesiac.pl

Specjalistyczne szkolenie dla przedstawicieli zespołów reagujących organizowane przez **Interpol**; Lyon

Zgromadzenie generalne Stowarzyszenia **INHOPE**; Lizbona

POLECAMY PUBLIKACJE I MATERIAŁY EDUKACYJNE

Kursor

Projekt skierowany do przedstawicieli społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli i rodziców, w którym dostępne są multimedia (kursy e-learningowe, filmy, gra interaktywna) oraz materiały metodyczne. Członkostwo w Ogólnopolskiej Inicjatywie Edukacyjnej KURSATOR umożliwia otrzymanie certyfikatu.

Projekt realizowany we współpracy Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej oraz Fundacji Nauka i Wiedza.

Więcej: www.kursor.edukator.pl, www.dyżurnet.pl

Nowe „Przygody Plika i Foldera w Sieci”

Projekt skierowany do uczniów szkół podstawowych, w którym dostępne są materiały edukacyjne dla klas 0-III szkoły podstawowej (filmy, scenariusze zajęć, audiobook oraz ćwiczenia) oraz materiały edukacyjne dla klas IV-VI szkoły podstawowej (premiera nowych odcinków na początku 2016 roku).

Projekt realizowany przez NASK oraz Grupę Teatralną „Zygaki”.

Więcej: www.plikifolder.pl

Badanie „Nastolatki wobec Internetu”

Badanie „Nastolatki wobec internetu” przeprowadzone przez NASK i Wyższą Szkołę Nauk Społecznych Pedagogium na zlecenie Rzecznika Praw Dziecka dotyczące zachowań dzieci i młodzieży w internecie oraz ich bezpieczeństwa w cyfrowym świecie.

Więcej: www.dyżurnet.pl, www.akademia.nask.pl

Nowe odcinki „Zostań znajomym swojego dziecka”

Nowa edycja projektu edukacyjnego (premiera na początku 2016 roku) składającego się z serii filmów oraz broszury edukacyjnej adresowanej do rodziców i opiekunów w celu zachęcenia ich do aktywnego uczestniczenia w internetowym świecie dzieci.

Projekt realizowany przez NASK w ramach projektu Safer Internet.

Więcej: www.saferinternet.pl

Seria broszur „Zagrożenia w internecie. Zapobieganie – reagowanie”

Broszury dedykowane nauczycielom, rodzicom i opiekunom, które prezentują w postaci plakatów podstawowe zasady bezpieczeństwa internetowego, zjawiska cyberprzemocy oraz sextingu, zagrożenia związane z nielegalnym i szkodliwym treściami oraz gramami internetowymi i komputerowymi.

Inicjatywa przygotowane we współpracy Akademii NASK oraz ORE.

Więcej: www.akademia.nask.pl, www.ore.edu.pl

Zeszyt „Zagrożenia internetowe. Wybrane zjawiska”

Poprawiona i rozszerzona edycja zeszytu z serii: Internet-Edukacja-Bezpieczeństwo. Wydawnictwo adresowane do dorosłych, prezentujące zagadnienia związane z bezpieczeństwem internetowym, regulacje prawne oraz sposoby reagowania i przeciwdziałania sieciowym zagrożeniom.

Więcej: www.dyżurnet.pl

NASK

Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa jest instytutem badawczym podległym Ministerstwu Cyfryzacji. Celem badań naukowych prowadzonych w NASK jest opracowywanie rozwiązań zwiększających efektywność, niezawodność i bezpieczeństwo sieci teleinformatycznych oraz innych złożonych systemów sieciowych. Istotne miejsce zajmują badania dotyczące biometrycznych metod weryfikacji tożsamości. Kluczowym polem aktywności NASK są działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa internetu. Reagowaniem na zdarzenia naruszające bezpieczeństwo sieci zajmuje się zespół CERT Polska (Computer Emergency Response Team), natomiast zespół Dyżurnet.pl przyjmuje zgłoszenia dotyczące nielegalnych treści w internecie, przede wszystkim związane z materiałami przedstawiającymi

seksualne wykorzystywanie dzieci. Ważną rolę pełni działalność edukacyjna i popularyzacja idei społeczeństwa informacyjnego prowadzona w ramach Akademii NASK.

Jako operator telekomunikacyjny NASK oferuje innowacyjne rozwiązania teleinformatyczne dla klientów finansowych, biznesowych, administracji i nauki.

NASK prowadzi także rejestr narodowej domeny .PL.

Więcej:

www.nask.pl

Akademia NASK jest działem NASK, który odpowiada za tworzenie i prowadzenie działalności szkoleniowej, edukacyjnej oraz popularyzatorskiej. Do głównych zadań Akademii należy tworzenie programów oraz realizacja szkoleń i kursów bazujących na wiedzy eksperckiej pracowników instytutu, jak również działania non-profit w zakresie edukacji i popularyzacji idei bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie. Akademia NASK realizuje wiele projektów o charakterze edukacyjnym skierowanych zarówno do najmłodszych użytkowników internetu, jak i przedstawicieli różnych grup zawodowych – między innymi Safer Internet (projekt europejski realizowany wspólnie z Fundacją Dzieci Niczyje), projekt Cursor 2.0 (realizowany wspólnie z Fundacją

Nauka i Wiedza), akcja społeczna i konkurs „Tworzymy bezpieczny internet”, „Bądźmy Bezpieczni w Internecie”, projekt edukacyjny „Przygody Plika i Foldera w Sieci”, projekt „Akademia Bezpiecznego Internetu – równe szanse na rynku pracy” (realizowany wspólnie z Warszawską Wyższą Szkołą Informatyki) oraz projekty dedykowane seniorom „Senior dla seniora” i „Podaj Dalej – Senior dla Kultury”. W ramach działu funkcjonuje zespół Dyżurnet.pl.

Więcej:

www.akademia.nask.pl

dyżurnet pl

www.dyzurnet.pl | tel. 0 801 615 005 | email: dyzurnet@dyzurnet.pl